

1904

Kaposvár, 1903.

Hatodik évfolyam 2. sz.

Szombat, november 7

KIADÓHIVATAL:
Kaposvár, Zárda-utóza
17. szám.Ide czimzándók az
el fizetési pénzek, hir-
dotések és nyiltterek.Megjelen minden
szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.SZERKESZTŐSÉG:
Kaposvár, Zárda-utóza
17. szám.Ide czimzándók a lap
szellemi részét illető
minden közlemények.Megjelen minden
szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre . . . 8 korona
Félévre . . . . . 4 korona
Negyedévre . . . 2 korona
Egyes számok 20 f.-ért
az előfizető helyeken kap-
hatók.

NÉPJOG

POLITIKAI HETILAP.

A közönséghez.

Sötét felhő borult Magyarország
egére!

Gonosz idők járnak!

Az osztrák kétfejű sas belevágta
karmait hazánk annyi viharral s tá-
madással megküzdött ezeréves Alkot-
mányának fundamentumába; és mintha
igét rontotta volna meg fiaik, ma-
guk törnek rést a bástyákon!Veszély fenyegeti alkotmányun-
kat, szabadságunkat, veszély fe-
nyegegeti a Népjog jogát!Ily időkben nem szabad sem félre-
vonulni, sem pihenni senkinek, a ki-
nek kebelében magyar szív dobog, a
kinek ereiben magyar vér foly, hanem
be kell állania a küzdők sorába, ki
kell venni részét mindenkinek a men-
tés munkájából!Ezen kötelességet hisszük teljesi-
teni, midőn feltámasztjuk halottaiból a
»Népjog«-ot, hogy folytassa harcát
a harczókkal, az igazság diadalért,
erősítse az erőseket, buzdítsa a této-
váókat, bátorítsa a gyengéket a meg-
indult nagy nemzeti küzdelemben,
melynek célja: urrá tenni a magyart
a saját portáján!Sorompóba lépünk tehát
Magyarország törvényes jo-
gaiért, hogy legyen független erős
Magyarország!Küzdeni fogunk a magyar
alkotmány sértetlen fenntar-
tásáért, a nemzet suverenitá-
sának, tekintélyének s becsü-
letének megóvásáért.Sorompóba szállunk várme-
gyénk közönségének anyagi
erősítéseért, népünk egysé-
geért, mert a részek erőssége az
egésznek hatalmassága.Támogatni fogunk min-
den igaz törekvést, de min-
den visszaélés bármire tapasztal-
juk is azt, minden visszavo-
nás, jelentkezzék az felekezeti, társa-
dalmi vagy bármely más téren, szem-
ben fog találni bennünket.Ezek céljaink, melyekért függet-
lenül minden irányban sikra szállunk
igaz meggyőződéssel, erős, becsületes
elhatározással.Ez a mi utunk, melyről sem
jobbra, sem balra letérni nem fogunk.A mint beváltjuk fogadá-
sunkat, úgy nyerjünk támo-
gatást!Mint Noe az ő galambját, utnak
bocsájtjuk mi is imelhőnkünket, szól-jon be szegény és gazdag házához,
egyaránt hirdetni az ígét: »Ember
bizva bizzál!«

Isten nevében előre!

A szerkesztőség.

Az új ministerium névsora: Tisza
István gróf miniszterelnök Lukács
László pénzügy-, Plösz Sándor
igazságügy-, Berzeviczy Albert
dr. vallás- és közoktatásügy-, Tallián
Béla földmívelésügy-, Hieronim
Károly kereskedelemügy-, Nyiry
Sándor honvédelmi- és Cseh Ervin
Horvát-Szlavon- és Dalmátország mi-
nistere. — A belügyi-, valamint az Ő
Felsége személye körüli tárczatis Tisza
István gróf tartotta meg.— Harcz. A most folyó nagy par-
lamentári küzdelemben, mely a nemzet jogos
kívánásaiért közel egy év óta tart, folyton
akadtak egyesek, a kik titokban közremun-
kálkodtak, hogy a függetlenségi és 48-as
pártot a küzdelem abbahagyására rávegyék.
Mint örömmel értesülünk vármegyénk kép-
viselőinek nagyobb része is azokhoz csala-
kozott, kik a harcot mindaddig folytatni
akarják, míg a kitűzött célt el nem érik.
De hisszük és reméljük, miszerint nemsokára
arról adhatunk hírt, hogy vármegyénk ösz-
szes ellenzéki képviselői a nemzeti küzde-
lem támogatására fognak sorakozni, mert
ezt kívánja a haza érdeke és a választó pol-
gárok is ezt óhajtják.— Az új kormány bemutatkozása
mindjárt az erőszak jegyében történt
meg. Dániel Gábor alelnök ugyan is a
ministererek kinevezését tartalmazó
kéziratot felolvastatván, a nélkül, hogy
a képviselőházat megkérdezte volna,
azt elfogadottnak s az erről szóló
jegyzőkönyvet hitelesítettnek jelentette
ki. Ezen eljárás annyira felháborította
a házat, hogy a másnapi ülésben e
határozatokat megsemitették.

Kaposvár, nov. 3.

Somogyvármegye törvényhatósági bi-
zottsága hétfőn, f. hó 2-án tartotta meg év-
negyedes rendes közgyűlését Tallián Gyula
főispán elnöklete alatt.A törvényhatósági bizottság tagjai
lanyha érdeklődéssel viseltettek a közgyűlés
lefolyása iránt, pedig sok fontos megvitatni
való akad és meg kellett volna hozni azt
a csekély adozatot, hogy a megyei közgyű-
lésen legalább impozáns nagyságban érvé-
nyesüljön a vármegye közönségének az
akarata, jusson az kifejezésre bármilyen ügy
és bármilyen irányban. Mert az csak el nem
vitatható, hogy a tárgysorozat 122 tétele kö-
zött volt elég fontos kérdés, a mely meg-
érdemelte volna azt, hogy feléje nézzünk avármegye gyülestermének. Ott volt — hogy
csak a legfontosabbakat említsem — a köz-
igazgatási bizottsági tagok választása, a gróf
Héderváry-féle belügyministeri rendelet az
önkéntes adófizetések, Szeged átirata a
nemzeti követelések tárgyában, Heves-
vármegye, Pozsony és Szathmár-Némethi
városok átiratai a harmadévüket kiszolgált
katonák hazabocsátása iránt, a vármegyei
tisztviselői kar fizetés-rendezésének a kér-
dése és más magánjogi érdekeket szolgáló
számos fontos ügy. Ha a törvényhatósági
bizottság tagjai teljesítik kötelességüket, ak-
kor azután nem történhetne meg az a csufos
dolog, hogy a míg két—három ügyről 3 órán
keresztül vitatkozik a közgyűlés, addig 115-
118 ügydarabbal alig egy óra alatt végez.
Még szerencse, hogy Gaál Gaston bizott-
sági tag egyes kérdésekhez hozzászólt, kü-
lönben még rövidebb idő alatt ledarálták
volna az egész tárgysorozatot, mint a hogy
történt.Régente a somogy megyei közgyűlések
híresek voltak arról, hogy a vármegyei urak
itt szokták kifejezni teljes nagyságukat a
szellemi mérközés terén s ma csak sajná-
lattal konstatálhatom, hogy a híres somogyi
virtus ezen a téren is hanyatlást mutat, mert
ma már a közgyűléseken csak a hallgatás-
ban mernek versenyezni kelni egymással a
bizottsági tagok. Odáig jutottunk, hogy ha
pedig a régi gárda és egy-két fiatalabb
tagja a törvényhatósági bizottságnak nem
venne részt a közgyűléseken, úgy akár
össze sem kellene a közgyűlést hívni, mert
csak egy automata szavazó géppé zsugo-
rodna össze.A vármegye nagy közönségnek az
érdekében h írtam fel ezeket, azoknak az
érdekében, a kik részt nem kérhetnek ma-
guknak ügyeik intézéséből, de a kik meg-
érdemlik azért ezt a kis, — bár fáradság-
gal járó — figyelmet.De tartoznak a törvényhatósági bizott-
ság tagjai ezzel önmaguknak is, mert úgy
látszik közel van az az idő, a mikor szük-
ség lehet a legerősebb összetartásra és
együttműködésre, a mikor akár a széthuzás
akár a közöny úgy a vármegye autonom
jogát, mint a magyar alkotmány bástyáját
döntheti össze.

Kavarodás.

Zsongó méhkasoz hasonlít az or-
szágos függetlenségi és 48-as párt. Tagjai
Budapesten vannak teljes számmal. Itt van
Somogy megyének 5 szébbeli képviselője.
Megjötték a »mezei hadak«-nak csufolt azon
vidékiek is, kik csak a legnagyobb szük-
ségben, külön elnöki hívó szóra szoktak
feljönni. Megérkezett Diósadnak örökké vig

Uchátet.

HIREK.

Előfizetési felhívás!

Tisztelettel felkérjük a t. olvasó közönséget, hogy előfizetéseikkel lapunkat támogatni sziveskedjenek.

A lap előfizetési ára :

- Egész évre . . . . . 8 kor.
- Fél évre . . . . . 4 „
- Negyed évre . . . . . 2 „

Nov. 1-től decz. 31-ig 1 K. 30 f.

A „NÉPJOG” kiadóhivatala.

— **Kapolyról** kaptuk a következő levelet. Nagy örömben volt része Kapoly község lakosságának a múlt vasárnap. Ugyanis szeretett képviselőnk eljött ide közibénk hogy felvilágosítson bennünket, annak a nagy küzdelemnek az eredményéről, a melyet egy év óta viv a függetlenségi és 48-as párt a kormánypárttal, a magyar nemzet jogos követelésének a kielégítésére. Kifejtette itt előttünk, hogy becsületbeli tartozását rójjá ezzel le a kerületével szemben, mert buzdítást a kitartásra, választóitól nyert s a míg ezek tőle támogatásukat meg nem vonják, a nemzet ügyét cserben hagyni nem fogja. A községünk lakossága egyhangulag biztosította szeretett képviselőnk, hogy munkálkodása iránt bizalommal viseltetik, mert tudják jól, hogy az csak a hazának és kerületének üdvére, javára történik. Mint a függetlenségi és 48-as eszméknek — 20 év óta — lelkes híve, tudomására hozom ezt a kis hirt t. lapjuknak, a melynek első számát örömmel üdvöz-

löm, mint a melyik hivatva van a nép között az összetartást megszilárdítani, hogy a nagy nemzeti küzdelemből ez a sokat s enveett magyar haza kerüljön ki győztesnek. Mi is üdvözöljük Kapoly község hazafiasan gondolkodó népét nemes elhatározásáért, s kérjük őket, tartsanak ki továbbra is képviselőjük mellett, ki teljes odaadással munkálkodik közre a nagy nemzeti czélok elérésére.

— **Személyi hir.** Mint örömmel értesülünk, Rátkay László, a szomszédos Tolnanegye pinczehelyi kerületének képviselője, a függetlenségi és 48 as eszmék tántoríthatatlan harczosa, súlyos betegségéből felépült. Annál örvendetesebb ez az esemény, mert Rátkay László egyike azoknak, ki lelke egész hevével harczol a magyar független állameszme kiépítéséért és meg nem hátrál, míg csak a zászlóra irt elvek diadalra nem jutnak. Üdvözöljük őt szerencsés felgyógyulása alkalmával.

— **Makfalvay Géza államtitkár.** Szerencsésen választott Tallian Béla földmivelésügyi minister, a midőn Makfalvay Gezát hívta meg maga mellé munkatársul, s őt ajánlotta az államtitkári állásra. E kitüntetésről örömmel veszünk tudomást, mely egy igazán érdemes, nagytakintélyű s a földmivelésügy terén országos hírű szakembert ért Makfalvay személyében; s a ki annak a várakozásnak, mely működéséhez e téren fűződik, minden bizonnal fényesen fog megfelelni.

— **A »Somogy megyei Állami Tisztviselők Egyesülete»** f. hó november 8 án a megyeház kistermében, a fizetésrendezés ügyében rendkívüli közgyűlést tart.

— **A Szabad Lyceumban** szerdán este rendkívül érdekes felolvasást tartott özv. Bogyay Kálmánné urnó »Orániai Vilmos«-ról, Maculay híres angol történetíró leírás-

kedélyü képviselője Gabányi Miklós, a nyakendő nélküli Polczner Jenő, a harisnyás székely, Makkai Zsiga bá' is.

Kossuth Ferencz is mindennap felmegy most a körbe, holott máskor ott csak akkor látható, ha conferentia van.

Polónyi Géza, Hentaller Lajossal évődik, Endrey Gyula meg a Plósz ministert buktató kis bajai képviselőt, Reich Aladárt veszi pártfogásába.

Olay Lajos Szigetvár képviselője, a ki most a Józsefvárosi demokrata kör elnöki minőségében a fővárosi községi választásokkal vesződik, úgy siet egyéb dolgaiban is, mint a milyen gyorsbeszédű szokott lenni.

Kapotsffy Jenő, Chernel Gyula és Kacs-kovics Géza a derék hadban foglalnak helyet, mint kiváló tekintélynek örvendő férfiak.

Itt van tehát mindenki, de nem akad senki közöttük, a ki a kibontakozást illetőleg, valami bizonyosat tudna.

Teljes bizonytalanság s a legellentétesebb irányu találgatások: ez a helyzet signaturája.

A hétfői és keddi pártértekezleten határozottan azon irány volt tulsulyban, mely tekintettel az ország súlyos közgazdasági helyzetére, hajlandó lett volna egy időre békét kötni, hogy ez alatt a katonai téren kieroszakolt intézkedéseken felül s a már beigért parlamenti reformon hívul a közgazdasági téren kilátásba helyezett s immár sürgető szükségét képező alkotások, megvalósíttassanak.

Mint a juniusi jégeső a már-már érni készülő kalászatokat tönkre teszi, — akként tette tönkre ezen szép reményeket szerdán a képviselőházban Dániel Gábor alelnök erőszakossága, melylyel a házszabályokat lábbal tiporta, de miben hasonló bűnrészességnek tartja a közvélemény Tisza Istvánt, mert neki jutott a felbujtó szerepe.

Hogy mi lesz már most? Azt nem tudja senki.

Arról beszélnek, hogy elnapolják a képviselőházat, hogy ezen idő alatt Tisza az új választásokra készülhessen, de ezt nem hiszik el neki, mert valamikép Héder-vary nam kapott erre felhatalmazást, hogy exlexben választást csináljon, Tisza Pista sem kapja azt meg, mert a király vallásos, és esküjét megszegni nem fogja soha!

Dr. Nessi Pál

T Á R C Z A.

Rózsanyilás.

— Irta: Szalay Fruzina. —

Cigaléban nyílnak a rózsák. Piros, hamvas rózsák nyílnak, sűrű ágak hajolnak össze s mindegyik be van hintve virággal. Virágos az út, a vakitón napfényes út és illatos a reá hulló bársonyos rózsalevelektől. Rózsa, rózsa, rózsa mindenütt: babérbokrok tövében, merev szürke agavék mellett, rozsmaringok árnyékában olajfák alatt s a naptól forró sárgás kőfalakra is rózsák hajolnak; fehér, bágyadt, álmodozó rózsák . . .

A szép Catina lustán düleszkedik az ajtóban. Ott áll naphosszat fűzetlen, karcsu derekával, aranybarna nyakával, dologtalan, lecsüggő karjaival, teljes, pompás tétlenségben. Olykor, ha még a nap vetette izzó fényét a partra s a cigalei hegyoldal reggeli árnyékban nyugszik, meg-megigazítja az apja kitergetett nedves hálót, ennyi az egész. Azután ismét csak ott álldogál örökös semmittevésben s meleg színű bársonyos arca úgy hajol a ház falára; akár egy szépséges, magányos rózsa. Világos, átlátszó szemei felett alig rebbennek meg a nagy sötét pillák s álmos tekintete elrövedez a tengeren. A tenger csupa kékség, ezüsti és ragyogás. Gyémántszikrák kelnek a vizen, a hullámok lassan hintázva, haj-

longva simulnak a partig, néha hirtelen csobbanással felszökken a hab a fekete sziklákra, aztán édesen, puhán hull vissza a napsugaras vízbe s lenn játszik, csillan a sima nedves kavicsok felett.

A leány nem nézi a tengert, nem néz semmit, csak belebámul a levegőbe, a melegbe, a messzeségbe. Sohasem hagyta volt még el a szigetet s úgy tartozik ide, mint akár az olajfák, a rozsmaringok, a fenyők, a forróságtól szikkadt parti fű, s a napsugarak szöke szeretői: a hangos szöcskék, az énekes »cigalék«.

Vasárnap délelőttöként az egész környék népe ott megy a félkörben kanyaruló cigalei uton. Felhangon imádkozva mennek Madonna Anunziatához. Az asszonyoknak sokszor ki van a szemük sirva, — a tányoké is, mindegyiknek van valakije künn a tengeren: kinek az apja, kinek az ura, kinek a mátkája. Csak Catina megy hallgatva közöttük.

Fenn a napfényben áll Mária kápolnája s lenn a fépelt szirteknél zug a tenger. Nem az a kék selymes víz, nem az a gyémántos mosolygás ez már, mint a cigalei öbölben; nagy, hatalmas hullámok jönnek szilaj rohanással s robogva, dörögve csapódnak a sziklaparthoz. Tajtékos fehér hab verődik fel a sötét szirtekre s ezer szikrázó gyöngycsappet szór magasra fel a levegőbe, fel egészen a Calina hamvas arczáig! Es erős hatalmas levegő száll velök és csodálatos hang: a nagy, szabad, nyílt tenger levegője, a végtelen tenger felséges hang-

ja . . . Erre már járnak a nagy hajók, az óriás vitorlájúak. — Erre ment el egy valamikor, régen! Akkor az egyszer kigyuladt a Catina álmos szeme, valami végtelen nagy sóvárgástól. Szárgaldott a hullám, csapkodott a víz, kitárt szárnyu boldog sirályok keringtek a hoszu barázda felett a hajó nyomában és a hajó csak ment, ment, amíg végre elveszett a láthatáron.

Két hete mult akkor, hogy az »Estrella« kikötött Lussnáll, nagy bóra dühöngött, a gépen valami baj esett azt kellett kijavítani. Az »Estrella« addig horgonyzott a hajógyár előtt s a legénysége végig járta, tánczolta; itta Lussin minden osteriáját. Egy közülök sokat kijárt Cigaléba is . . . Szép deli legény volt, fekete szeme ragyogott, piros szája nevetett, úgy hogy a fehér fogai kivillogtak s Ca inának is nevetni kellett vele, valahányszor ránézett. Nevetni, de meg dalolni és ujongatni is szeretett volna, valahányszor Tonio napról-napra kijött s Catina már messziről megismerte hangját, hogy tudott az dalolni! S mennyi szépet tudott mesélni tengeri utakról, meg Velenczéről, az ő hazájáról. És beszélt mást is, bolondos édes dolgokat, hogy ő nem megy el egyedül, de elviszi magával az ő kis Catináját. Ugy mondta „kis Catina“. Bizony, akkor még az is volt, alig volt tizenégy éves.

Aztán a két hét csak elröpült a gőzhajó gépje elkészült és Tonio eljött buszuzni. Catina elkísérte egész a velopini partig. Esteledett már. Mély árnyékban fekdött az út, halvány volt a tenger s Tonio

nyomán. A nagyszámú közönség élénk figyelemmel hallgatta a felolvasó úri asszony fejtegetéseit s a felolvasás végén megelégedésének és köszönetének zúgó tapsban és éljenzésben adott kifejezést. Mi részünkről czélszerűbbnek tartottuk volna Maculay nehez műve helyett valami, könnyebben megérthető magyar történelmi munkának az előadását.

— **Halálozás.** Ifj. Pohl László felső keresk. isk. tanuló, Pohl László kaposvári ügyvéd fia, f. évi november hó 5-én d. u. fél 5 órakor életének 21-ik évében Fiumében elhunyt.

— **Művész-estély.** A kaposvári izr. négyzet december hó 7-én a pécs-kaposvári színtársulat tagjainak közreműködésével nagy művész-estélyt rendez.

— **Magyar felírás.** A mult napokban az a hír terjedt el az országban, hogy a hadügyminister rendeletet bocsát ki, mely a kaszárnyák és katonai épületek felírásait 1904. évi január hó 1-től kezdve rendez, vagyis a városok és az állam tulajdonát képező épületeken a magyar feliratot, a kincstári épületeken pedig a magyar-német felirat alkalmazását rendeli el. Mint most kiderült, az egész csak maszlag volt, a katonai köröknek esze ágában sem volt ezt a ferveit megvalósítani, hanem egyszerűen azért kürtöltették világgá, hogy az első pillanatban elvonják a nemzet figyelmét az előtérbe nyomult politikai eseményekről.

— **Tiszti ellenőrzési szemle.** A tartalékos tisztek ellenőrzési szemléje kedden volt, a melyen mintegy negyven tartalékos tiszttel jelent meg.

— **Struchy százados előlépett.** Még emlékeztetőben lehet a közönségnek Struchy százados hőstette, a ki Pozsonyban egy korcsmai mulatásnál a magyar nemzet ellen ocsmány kifakadásokra vetemedett. Struchy százados ezért a hetvenkedéséért egy magyar uriembertől megkapta a büntetését, de felettes hatósága a helyett, hogy a sértésért a magyar nemzetnek, elégtételt adott volna, őrnaggyá léptette elő. Ez olyan

arczúl csapása a magyar nemzetnek, a minőt Janszky esete óta nem mertek ezek az urak elkövetni. Elvárjuk, hogy a parlamentben szóvá teszik ezt a magyar nemzetét ért arczúlcsapást.

— **A barcsi Dráva hid felavatása.** Mint már mult számunkban említettük, kedden ment végbe a Barcs és Theresienfeld között létesült új Dráva hid ünnepélyes felavatása. Ehrenhofer Aladár ministeri tanácsos, Kenessey Kálmán vasuti hajózási főfelügyelő, Duka Ahill műszaki tanácsos, Sárközy György főszoigabíró és Scholcz Gyula kir. főmérnök, mint Somogy-, Verőce-vármegye képviselői, továbbá Barcs és Lukácsi községek küldöttei és nagyszámú közönség jelenlétében. Miután a bizottság a hidat kifogástalannak találta, megállapította, hogy a tervnek megfelelőleg lett elkészítve és hogy minden tekintetben alkalmas a közforgalom lebonyolítására. A bizottság abbeli óhajnak adott kifejezést, hogy gazdasági szempontból üdvös lenne, ha a kormány a hidvámot leszállítaná, mert a befektetett tőkének a kamatját így sem hozza meg, ez azonban nagyban elősegítené a Magyar és Slavonai partok közötti forgalom emelkedését, mire a kereskedelemügyi minster képviselője kilátásba is helyezte ezen óhaj teljesítését, ha a mostani hidvám-bérlét lejár. A bizottság ezután átment a hidon, majd az ünnepélyes átadás után kocsikon visszatért Barcsra, ahol délután 2 órakor 50 teritékű bankett volt, melyet a Schlick-féle gépgyár képviselője adott a bizottság és a községek képviselőinek tiszteletére. Este a bizottság tagjai elutaztak Barcsról.

— **Lovak a vonat kerekelt alatt.** Folyó hó 2-án a batái pályán elfelejtette a sorompókat bezárni s miáltal egy kis fiu repával telt szekérével a tulsó oldalra iparkodott, oda ért a személyvonat s a két lovat agyonigazolta. A kis fiu szerencsére még idejében leugrott a kocsiról s megmenekült a biztos haláltól. A pályán ellen megindították a vizsgálatot.

— **Fertőzött hus.** Kuttner Dezső helybeli mészáros 64 koronáért egy beteg marhát vett, a melyet útokban,

éjjel a saját lakásán levágott, hogy így megszabaduljon a fogyasztási adó és egyéb illetékek fizetésétől. A fogyasztási adókezelőségnek tudomására jutván az eset, meggyőződést szerezve a tény valódiságáról, megjelent Betnár Márton állatorvossal Kuttner lakásán, a hol megtalálták a hus felét az ágy alatt, felét pedig egy, a házban lakó takarítónőnél. Az állatorvos megvizsgálta a húst és azt fertőzöttnek és élvezhetetlennek találta. Az esetről jelentést tettek a rendőrségnek, a ki megindította az eljárást Kuttner ellen. Elvárjuk, hogy a rendőrség a legerélyesebben fog eljárni ez ügyben, mert hiába való a városi közegek minden önteláldozó, odaadó fáradozása és ébersége, ha a rendőrség szigorú büntetéssel nem sújtja, a város közegészségét veszélyeztető, ilyen perfid eljárást.

— **Vonatkésések köd miatt.** Szerdán reggel a Budapesten uralgó köd miatt, mely lehetetlenné tette a vasúti pályatest áttekinthetőségét, az összes vonatok elkésve indultak el. A délelőtt érkező gyorsvonat 32 perc késéssel, a délutáni személyvonat pedig 1 óra késéssel érkezett a kaposvári pályaudvarra.

— **Műkedvelő előadás.** A „Kaposvári Iparos Ifjak Önképző Körének“ műkedvelő osztálya holnap vasárnap este 8 órakor saját helyiségében (Irányi Dániel utca) előadást tart a következő műsossal: 1. Volapük. Monológ. Előadja: Tormássy Jenő. 2. Két nő egy férfi ellen. Vigjáték egy felvonásban. Lita: Dumanoir. Személyek: Marinet, Neubauer József, Eugenia, neje, Gundy Juliska k. a., Clarisse, fiatal özvegy, Ottó Anna k. a. Történet Martinet lakásán. 3. Az iró utolsó forintja. Magánjelenet. Előadja Gundy Mihály. 4. Ingyenes kéjutazás. Vigjáték 1 felvonásban. Személyek: Rendőrkapitány, Kovács József. Állomástönök, Goldfinger József, Regenguss A. Mór Bodenschein Béla, Rendőr, Balla Lajos. — Az előadást táncz követi.

— **Gyilkosság.** Mult hó 3-ától november 1-ére virradó éjjelen egy eddig ismeretlen tettes agyonlőtte Kaposi György ráczegresi lakost. Az igali járásbíró elrendelte az ismeretlen tettes nyomozását s a csendőrség leartóztatta a Máté József patalomi lakost, a kire a gyanu hárul, hogy a gyilkosságot ő követte el. Máté József tagadja a gyilkosság elkövetését, bár sok súlyos terhelő adat merült fel ellene. A vizsgálatot és nyomozást a legnagyobb eréllyel folytatják.

— **Sertésvész megszűnt.** Somogyvármegye területén a járványszerűen uralkodott sertésvész megszűnt.

— **Állatvész megszűnt.** A szigetvári járás községeiben az állatok között járványszerűen fellépett lakonykór és lépfene megszűnt.

Novemberi évnegyedes Vármegyei közgyűlés.

A közgyűlés lefolyásáról saját tudósítónk a következőkben számol be:

Elnöklő Tallián Gyula főispán üdvözlővén a megjelent tagokat, a közgyűlést délelőtt 9 órakor megnyitotta.

Maár Gyula alispán előterjeszti a közgyűlésnek az alispáni jelentéseket, melynek legkimagaslóbb része az volt, a midőn megemlékezett Csépan Antal volt vármegyei alispánnak elhunytáról, a ki jóval több mint fél századon keresztül állott a vármegye szolgálatában s tisztviselői működése alatt, a vármegye osztatlan hálája elismerését érdemelte ki.

Széchenyi Aladár gróf méltatván Csé

csónakja lassan himbált rajta. Lussinból átlátszott az „Estrella“ fehér vitorlájával s nagy fekete kürtőjével.

— Látod, — mondta Tonio — az ott a mi hajónk, ha holnap délelőtt kimégysz Madonna Anunziátához, megláthatod, arra megyünk el. És most lsten veled Catinám! — S Tonio egyszerre lehajolt hozzá, két karjával átölelte és összecsókolta rózsaszínű arczát, barna haját, világos szeméit. — Eljövök én érted, Catinám, Catina kedves! — kiáltotta és ezután beugrott a csónakba, de Catine már nem látta, hogyan evezett tova Catina oda dőlt a kőfalhoz és sirt-sirt keservesen, szivszakadva, míg végre az öreg koldúsasszony, a ki mindig ott ül az ut sarkán, rázogatóni kezdte a vállát. „No, ne sirj már úgy, kis Catina, majd elfeleded, mire férjhez mégysz.“

Másnap délelőtt Catina ott állt a Madonna Anunziátánál. Lenn a szirteknél forrt és habzott a víz, nagy, üde hullámok csapkodtak fel a zöld mélyből, aranyfény omlott el a tengeren és a zöld hullámok s az arany között csodálatos lila színek hintáztak. Könnyű friss szél hordta a parti füvek erős, kesernyészagát s tulnan Lussinból erős kürtölés hangzott: az „Estrella“ jelezte indulását. Catina leszökött, le egészen a vízbeugró, laposra mosott fekete szikláig s onnan nézte, előre hajolva, mint tűnik fel a hajó s mint távozik messzebb, mind messzebb, napsugaras árbocával, — már csak egy kicsiny f. lt a láthatár peremén, aztán az sem... vége, eltűnt.

Ha Catina letérdel a kápolnában, Madonna Anunziata aranyglóriás fehér alakja előtt, nem imádkozik úgy, mint a többiek távol levő kedves visszatértéért, de ha éj-

lentenként nagyon füttyönget és zug házuk körül a maestrale, vagy ha elnézi a nagy hullámokat, melyek onnan jönnek, a szabad, nyílt tengerről, akkor felűnik előtte két nagy fekete szem, egy piros nevető száj s valahonnan mintha hallaná: „Vissza jövök érted, Catina, Catina kedves!...“ És Madonna Anunziata szeméi mélyre látnak, belátnak a élő lányzivekbe s ő ért és hall sok mindent, mi öntudatlan, némán eltakarv, eltelve, a szív legmélyén van.

Cigaléban nyílnak a rózsák. Nagy bársonyos, melegszerű rózsák, selymeszínű fehérek hajolnak a forró kőfalakra. Rózsa, rózsa, rózsa mindenütt; s a levegőben rózsaszállat, a parton rózsalevelek s a szép Catina ott áll és a teje félig lehajlik, mint egy gyönyörű magányos nyíló rózsa.

És rózsákat hint az atkonyat is; a sziklákra, partokra s a vízre, a selymes tündöklő, kék tengervízre. Énekelnek a habok, suttognak a rozsmaringok, halkán felel rá az olajfa meg az örökzöld, zengenek a fenyők s mosolyognak a mirtusok, a fényes levelű zöld mirtusok.

És a fehér Lussin felé, az alkonyi fényben, a kék vizen át közeledik egy szép karcu hajó. Biboros sugarak koszorúzzák árboczeit, nyomában fényes ezüst barázda marad, ujjongatva kísérik keringő sirályok. Deli legény áll a hajó fedelzetén; nagy, lángoló, fekete a szeme, piros a szája s ragyogó szemével, mintha ezer szerelmes csókot küldene, úgy néz-néz a lemenő nap felé.

A nap éppen ott megy le Cigalé felett.

pán Antal érdemeit, a közgyűlés egyhangúlag elhatározza, hogy volt érdemes alispánja emlékének jegyzőkönyvbeni megörökítését.

Ezután következett a közigazgatási bizottság kilépő 5 tagjának megválasztása.

Az eredmény az volt, hogy a kilépett öt tag: Lehner Sándor, Makfalvy Géza, Márffy Emil, Pallavicini Ede őrnagy, és Bakonyi Ferencz bizottsági tagok újból meglettek választva.

Kövekezett tárgyalásra a 3-ik tétel, a Héderváry-féle körrendelet, az önkéntes adóbefizetések tárgyában, a mely körül nagy-szabású vita indult meg s a mely majdnem három órán keresztül tartott. Gaál Gaston bizottsági tag volt az első felszólaló, a ki szomban az állandó választmány javaslatával indítványozta, hogy a törvényhatósági bizottsági közgyűlés a ministeri körrendeletet tudomásul ne vegye.

A vita további folyamán felszóltak: Széchenyi Aladár gróf, Nesi Pál országgyűlési képviselő, Makfalvy Géza, Szalay Károly, Bók Lajos, Ritinger János, Berger Samu, és Csorba Ede, a kinek felszólalása annál nagyobb visszatetszést szült a bizottsági tagok körében, mert Gaál Gaston indítványába s mindazok felszólalásába, a kik ezen indítványt pártolták, pártpolitikai célokat akart belemagyarázni.

Berzsenyi Gerő bizottsági tag a somogy megyei kormánypart egyik tekintélyes tagja utasította vissza Csorba Ede bizottsági tag ezen ráfogásait s a bizottsági tagok éljenzése közben jelentette ki, hogy ő bár kormányparti ember, de semmi szín alatt hozzá nem járulhat a körrendelet tudomásul vételéhez, mert ez a vármegye autonom jogkörébe való illetéktelen beavatkozás és ezt semmi körülmények között el nem tűrheti.

Több szónok nem jelentkezvén, elnöklő főispán a vitát bezárta és névszerinti szavazást rendelvén el, a közgyűlés 87 szóval 50 ellenében az állandó választmány javaslatát fogadta el, mely a belügyministeri körrendelet tudomásul vételét tartalmazta.

A szavazásnak ezen eredménye nem csüggesztelte el a kisebbségben maradt bizottsági tagokat, mert a beadott szavazatokból az észlelhető, hogy a körrendelet elfogadása mellett mintegy 50-en kénytelen-ségből — állásuknál fogva — szavaztak, míg a visszautasítás mellett a gróftól a földművesig, a társadalom minden rétegéből kikerülő független, szabad elhatározással bíró egyének szálltak sikra.

Egyhangú lelkesedéssel pártolólág tudomásul vette a közgyűlés Szeged város átíratát a nemzeti követelések és Hevesvármegye, Pozsony és Szatmár-németi városok átíratát a harmadéviüket kiszolgált katonák hazabocsátása tárgyában s elhatározott, hogy hasonló szellemű felíratot intéz a vármegye közönsége is a képviselőházhoz.

Gaál Gaston bizottsági tag a kéményseprési szabályrendelet megváltoztatását kérte a közgyűléstől, mert a vidéki polgárság meg van terhelve a kéményseprők visszaélése folytán. A közgyűlés a régi szabályrendelet fenntartását határozta el, azzal az indokolással, mert a visszaélések ennek az az alapján is orvosolhatók és megtorolhatók és panasz esetében meg is torlandók.

A tisztviselők fizetésének rendezése tárgyában a tisztviselők országos értekezlete által kidolgozott tervezetet a közgyűlés elfogadta, annak kijelentésével, hogy ez csak akkor léptethető életbe ha az állam az erre szükséges pénzalapot kiszolgáltatta.

A nyugdíjszabály intézkedései is szóba kerülvén, Kapotsfy Jenő orsz. gyűl. képviselő bizottsági tag indítványára a közgyűlés elhatározta, hogy az özvegyeken segítő, a nyugdíjat 800 koronáról 1200 koronára emeli fel és egyúttal a legkisebbet is megállapítja.

A belügyministernek a vármegyei hivatalos lap átalakítása tárgyában küldött leiratát a közgyűlés kénytelen-kelletlen vette tudomásul, mert nem tartja helyesnek, hogy bárki is, így Roboz István lap-tulajdonos szerzett tulajdonjogától belügyministeri rendelettel egyszerűen megfosztassék.

A mintegy 120 tételből álló, többek között a fontos ügy elintézése után a közgyűlés délután 1 órakor véget ért.

Petri

Szemelvények a nagyvilágból.

Törökországban csak nem szünetel a maczedonok lázadása, hiába nyújtottak át a nagyhatalmak közös jegyzékét a viszály megszüntetésére. Majd egyik, vagy másik villajetből érkezik hír, hogy a felkelő bandák, kik bolgár forradalmárok vezetése alatt állanak, megütköztek a katonasággal, a kik kegyelmet nem ismerve mészárolják le a felkelők százait. A legutóbbi napokban is mintegy 200 halottat vesztek a felkelők, míg a katonaság vesztesége 8 halott és 26 sebesült volt.

Olaszországnak is megvan a maga szenzációja, az elintézett kormányválságon kívül. Ugyanis Garibaldi Menotti tábornok, a nagy Garibaldi fia, egyik triezsi lapba cikket írt a múlt napokban, a melyben kímélet nélkül utasítja vissza a germán terjeszkedést és befolyást, mely Olaszországban az utolsó időben észlelhető lett. A cikk élénk feltűnést keltett ugy hangjánál, mint tartalmánál fogva s nem alkalmas arra, hogy ugy Németország, mint Ausztria-Magyarország baráti viszonyát Olaszországhoz, előmozdítsa.

Szerbiából ismét feltűnő hír érkezik, mely szerint Péter király leakar mondani trónjáról fia, György herceg trónörökös javára. A lemondás okát abban látják, hogy a király így akarja biztosítani Szerbiában a nyugalmat és rendet, a mely a tisztok folytonos összeküvése következtében állandóan veszélyeztetve van.

New-Yorkban évek óta tartó küzdelem után a demokrata párt jelölje, Mac Clellan lett polgármesterré választva. Az új polgármester most 38 éves s tanulmányai befejezése után sokáig mint újságíró kereste kenyerét.

KÖZGAZDASÁG.

Földművelésügyünk fejlődése 1896—1903 ig. A napokban jelent meg a földművelésügyi miniszterium kiadványában egy könyv, mely Magyarország gazdasági életének 1896—1903-ig való fejlődéséről számol be s pontos adatokkal igazolja, a földművelési ágazatnak melyik része milyen mértékben és milyen rohamosan emelkedett s hogy ok és célszerű kihasználás mellett, ezen a téren jövőben még nagyobb, még fokozottabb sikereket lehet elérni.

A megjelent műből kiviláglik, hogy a földművelésügyi minister nagy gondot fordított a gabora termelés minőségének a javítására, amely okból a kisbirtokosok között jó vetőmagot osztott ki, hogy pedig ez az

intézkedés helyes volt és bevált, azt az bizonyítja, hogy 1897-től kezdve, még abban az évben is, mikor a termelt gabonacmü a leggyengébb minőségű, két fokkal volt jobb, mint az azelőtti években a közép és legjobb minőségű termés.

A leiratból meggyőződünk arról is, hogy ugy a földművelésügyi minister, valamint a gazdatársadalom nagy tevékenységet fejtett ki a szövetkezetek létesítése körül és hogy erre az időre esik az Országos Központi Hitelszövetkezet megalapítása, melynek nyomában az országban 5229 hitelszövetkezet keletkezett, és végül hivatását — a kisgazdák támogatását. —

A mi bennünket a legnagyobb megelégedéssel, sőt örömmel tölt el, az a műnek az a része, mely beszámol a szőlőművelésnél az utóbbi években elért nagyszerű eredményről. — E szerint az országban a filloxera által kipusztított 450,000 kat. hold szőlőterület rekonstruálása, újbóli beültetése annyira haladt, hogy mintegy 200,000 hold szőlőterület lett már eddig is termőképesség állapotba helyezve, amelynek termelési értéke a tavaly mintegy 16—18 millió koronát — az idén pedig 20 millió korona várható bevételt biztosított a lakosságnak. — Az eredmény azonban annál fényesebb, mert a 200,000 hold reconstruált szőlőterületből közel 50,000 hold egyáltalán még termést nem hozott, amennyiben ezeknek létesítése csak a legutolsó években történt meg és azonfelül hozzá jön még mintegy 4—5 millió korona, mely a esemege szőlő eladásából származik. —

Hasonló nagy fejlődés mutatkozik a gyümölcsészet és kertészet terén is, mert míg például a gyümölcsstermelésünk értéke 8 év előtt normális viszonyok között 2 millió korona volt, ez az utóbbi 4—5 millióra emelkedett. (Nagyobb élelemesség mellett ez az összeg még fokozható lenne, megközelítőleg a duplájára, ha például Németországban, de különösen Angliában egy gyümölcsértékesítő ipodát állítanak fel, aki az oitani fogyasztási piacon a közvetítést vinné a magyarországi termelők és a fogyasztó angol piac között. Szerk.) Gyorsabban mutatkozik az eredmény az állattenyésztés terén. A tejtermékek értékesítésében mintegy 11 millió korona emelkedés mutatkozik külkereskedelmünk terén, míg a baromfi, hal és különösen a tojás kivitelünk csak most kezd meg hódító körutját a világpiacon és az itt elért eredménnyel is meg lehetünk elégedve. —

Lótenyésztésünk kiviteli mérlege is nagy fellendülésről tesz tanubizonyosságot, a mi főképen a délafrikai angol kivitelben leli magyarizátát, miután 1902 ig a kiviteli többlet mintegy 10 millió korona emelkedést mutat, amely nagyobbbrészt a hadsereg bővítésére esik. —

A telepi és parcellázás az 1894. évi V. t. ez. keretében haladt és különösen az utóbbi időben az állam birtokvásárlása és nagyobb magánbirtokok felosztása — parcellázása révén, a kisgazdák kezére mintegy 70,000 kat. hold termőföld jutott közel 30 millió korona értékben; — Míg ezidőszent közel 16,000 kat. hold földbirtoknak a telepítése és parcellázása van folyamatban. —

Mint üdvös dolgokról emlékszik meg a kiadvány az Országos Gazdasági Munkás és Cselédségélyző Pénztár létesítéséről, mely rövid fennállása alatt nagyon szép eredményt tud felmutatni. —

A gazdasági tudományt művelő intézetek, kísérleti állomások az utóbbi években érték el a legnagyobb fejlődésüket — s különösen nagy horderővel bír, hogy a szakoktatást sikerült a ministernek bevinni a nép közé is. — Ez nagyjában a vázlata azoknak az örvendetes tényeknek, melyről a könyv beszámol s kétszeres örömmünkre szolgálna, ha a jövőben az eredmény még fényesebb lenne. Ráférne szegény közgazdasági életünkre.

1904

Gabona piaci árak.

— Legutolsó árjegyzés szerint. —

Kaposváron:

	kor. fill.	kor. fill.
Buza	14	14 20
Rozs	11	11 40
Árpa	12	12 40
Tengeri	10	—
Zab	10 15	10 40

Bogláron:

Buza	—	15
Rozs	11 40	11 60
Árpa	12 40	13
Tengeri	—	10
Zab	—	10 50

Budapesten:

Buza	15	—
Rozs	12 30	12 50
Árpa	10 90	—
Tengeri	12	12 50
Zab	10 80	11

A szerkesztésért felelős:

Karossa Ödön

Laptulajdonosok és kiadók:

Szalay Károly és Rózsa Ernő dr.

SZŐLŐLUGAST

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas [bár mind kuszó természetű] mert nagyobb része ha meg is terem, nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes, sincsen oly ház, melynek fala mellett a legesélyesebb gondozással felnevelhető nem volna. ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz, anélkül, hogy legkevesebb helyet is foglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatos katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapra tudatja.

Cím:

Érmelléki első szőlőültetvénytelep **Nagy-Kágya,**
u. p. Székelyhíd.

IRDE T É S E K

jutányos árak mellett felvételnek

A „NÉP J O G”

kiadóhivatalában

Kaposvárott, Zárda-utca 17. sz.

Blouz áruház „A kék csillaghoz”.

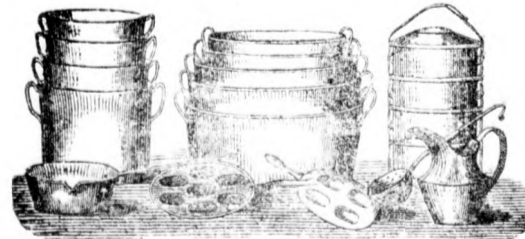
GRUMANN BÉLA

Kaposvár

Fő-utca 29., volt posta épület.

Blous aruház „A kék csillaghoz”.

Kéthelyi L. és Társa könyvnyomdájában és könyvkötészetében minden e szakba vágó munkák a legszolidabb árak mellett készíttetnek el

Darnay Béla és Fivére

KAPOSVÁROTT

Korona-utca

Ajánlják nagy raktárukat különösen idényezikben mint

lőszerek, korcsolyák, vaskályhák, tüzhelyek, francia lönyiró ollók stb.

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget, érteni, hogy Kaposváron az újvárosház épületében egy a mai kornak minden tekintetben megfelelő

POLGÁRI ÉS EGYENRUHA SZABÓ ÜZLETET nyitottam.

Raktáron tartok legújabb divat szerinti hazai, angol és francia ruhaszöveteket. Öltönyök a legutolsó divat szerint készülnek. Készítek polgári, papi, katonai diszmagyar, libéria, bőrkabátok, városi és utazó bundákat kezeség mellett a legjutányosabb árákért.

Hölgyek részére készítek a legutolsó angol divat szerinti paletót és angol kosztümöket, a miért is minden tekintetben kezeséget vállalok.

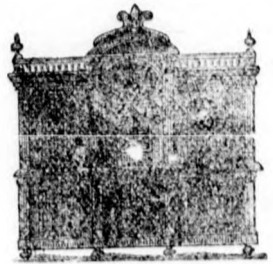
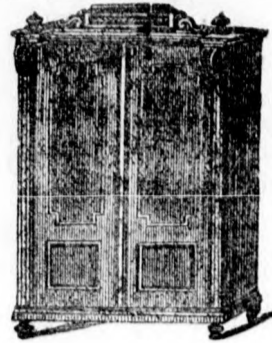
Főcélom leendő t. vevőimnek jó és olcsó munkát előállítani. Egyben pártfogásába ajánlva

tisztelettel

Barta Sándor.

Leszállított árák

Mindennemű butor!

Hálószoba, Szekrény, Ebédlő, Íróasztal, Szalon, Könyvszekrény és állvány, Uriszoba, Szekek, ágy, mosdó, Pamlag, olajfestményű képek és tükrök szilárdan és olcsón kaphatók

PETERKA JÓZSEF

kaposvári butorgyári raktárában

Erzsébet-ut (Saját ház) Villanyteleppel szemben

Nagy választék elsőrangú

VASBUTOROKBAN gyári árákon.

Kárpitos és díszítési munkák izlésesen és pontosan készíttetnek.

Leszállított árák

SZABÓ LIPÓT

Antiquárium-, könyv-, zenemű- és papirkereskedés

KAPOSVÁR, Korona utca 1. szám

a „KORONA“ szállodával szemben.

Könyvbarátok figyelmébe ajánlja dusan felszerelt raktárát mindennemű

KÖNYV- és ZENEMŰBEN

melyek nagy részt új és hibátlan állapotban

olcsó árban kaphatók.

Bárhol és bárki általi hirdetett könyv nálam olcsóbban beszerezhető a legmagasabb áron veszek készpénzért egyes könyveket és egész könyvtárakat